

Yüzücülerin Spora Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi

Ali Yıldırım¹

Tugay Yılmaz²

Özet

Bu araştırma, Kilis Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı aktif olarak spor yapan yüzücülerin spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2022-2023 sezonu içerisinde faal olarak yüzme antrenmanlarına katılan 57 Erkek, 34 Kadın olmak üzere toplam 91 yüzücü oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak 'Kişisel Bilgi Formu', Gill, Gross ve Huddleston (1983) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu (2001) tarafından yapılan 'Spora Katılım Güdüsü Ölçeği' kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kişisel bilgilerin yüzdelik dağılımının belirlenmesinde frekans analizinden faydalanılmıştır. İki kategorili değişkenlerin incelenmesinde Independent T test kullanılırken, üçten fazla kategorili demografik değişkenlere göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasında One Way ANOVA analizi kullanılmıştır. Kullanılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgularda katılımcıların cinsiyet değişkenine göre spora katılım motivasyonu Arkadaşlık alt boyutunda erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Yaş, spor yılı ve spor yapma amaçları gibi değişkenler açısından anlamlı bir farklılaşmaya rastlanılmamıştır ($p > 0,05$).

Sonuç olarak; Yüzücülerin spora katılım motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu görülürken. Yaş, spor yılı ve spor yapma amaçları gibi değişkenler açısından spora katılım motivasyonları üzerinde anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

- 1 Doç. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi, Kilis, Türkiye. 1000000276265828, ali.yildirim2784@gmail.com
- 2 Dr. Öğretim Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor, Kilis, Türkiye. 10000000, tugayyilmaz027@gmail.com

GİRİŞ

Motive kelimesi Türkçede güdü veya harekete geçirici olarak tanımlanmaktadır (Soyer, 2010). Motivasyon, bireylerin önceden belirlenen bir hedefe ulaşmak için kendi istekleri ile davranışları şeklinde tanımlanmaktadır. (Genç, 2004). Motivasyonun temelini oluşturan güdü, harekete geçirici olarak tanımlanan motiv kavramı, harekete geçirici, hareketi sürdürücü, olumlu yöne yönlendirici üç ana özelliğe sahip bir güçtür (Eren, 2004). Motivasyonun öğrenilmiş çaresizlik kavramı ile benzerlik gösteren durum motive olamama olarak göstermektedir (Abramson,1978). Yani motivasyonu sağlayamayan bireyler yapmış oldukları eylemler ve bu eylemlerin sonuçları arasında durumları algılayamazlar. Kendilerini yetersiz olarak hissederler ve kontrol etmede problem yaşarlar. Ne içsel ne de dışsal olarak motive olamadıklarından aktiviteye devam etmeleri için bir neden bulamazlar ve sonunda yapmış oldukları spor aktivitesine devam etmeme kararı alırlar (Deci,1985). Katılım motivasyonu, Soyer ve arkadaşları (2010) tarafından insanı çalışmaya sevk etmek, çalışmak için bireyi harekete geçirmek ve isteklendirmek olarak tanımlamıştır (Şirin, 2008). Spora katılım terimi, geleneksel olarak spor psikolojisinde bireyleri fiziksel olarak aktiviteye çekmek anlamında, kullanılmaktadır (Acar, 2012, Markland, Ingledew, 2007). Spora katılım motivasyonu ile ilgili literatür incelendiğinde, yarışma sporlarında başarı oryantasyonu üzerine odaklanmış ve çoğunlukla çocukları ve genç yetişkinleri kapsamaktadır (Acar, 2012, Gill, Gross, Huddleston, 1983). Spora katılım motivasyonu, temel olarak spora ve fiziksel etkinliğe katılan bireyleri etkinliklere katılmaya yönlendiren nedenleri incelemek amacı ile gençlik sporunda araştırılması gereken bir kavram olarak belirlenmiş ve bu konuda birçok çalışma yapılmıştır (Acar, 2012, Gill, Gross, Huddleston, 1983, Gould, Feltz, Weiss, 1985, Klint, Weiss, 1987, Oyar, Aşçı, Çelebi, Mülazımoğlu, Ö. 2001). Sportif faaliyetler sayesinde çocuklar ve genç bireyler, kendini tanıyan, yeteneklerini geliştiren, zayıf ve güçlü yönlerini öğrenen, sağlıklı bir yaşam için gerekli bilgi, davranış ve alışkanlıkları kazanır. Aynı zamanda bireyin yaşamında olumlu gelişmeler sayesinde toplumunda sağlıklı bir yapıya kavuşmasına, çağdaşlaşmasına, tanınma ve gelişmesine katkı sağlayan sosyal olgu spordur (Yetim, 2011). Başarı ve motivasyon gücü arasındaki ilişki özellikle spor ile birebir bağlantılıdır. Yüksek bir motive edici güce sahip olmayan bir eylemin yüksek bir başarı ile sonuçlanmaması öngörülebilir. Bireyler kendini tatmin edici ve huzur bulduğu ortamları arama, hoşnut olmayacağı ve rahatsızlık hissettiği ortamlardan uzaklaşma eylemi gösterir. Güdülerin yapısında kaçınma ve arama eylemi her zaman vardır. Olumlu ya da olumsuz durumlarda hangi eğilim daha ağır basarsa güdü ona yönelik ortaya çıkar (Soyer ve ark. 2010).

Motivasyonun sağlanması için bireyin gereksinimleri, arzu ve istekleri, kişilik özelliği, algılama seviyesi göz önüne alınmalıdır. Her insan içinde bulunduğu topluma göre sosyokültürel özelliklere, duygu ve düşüncelere sahiptir. Bu sebeple bireyleri motive etmek için uygun motivasyon türlerinden yararlanmak gerekmektedir. Bu motivasyon türleri içsel ve dışsal olarak ikiye ayrılmıştır. Her ne kadar farklı başlıklar altında ele alınsalar da bu iki motivasyon türü zaman zaman bir arada kullanılmaktadır (Arzova, 2001). Motivasyonu etkileyen içsel ve dışsal olarak iki boyut vardır. Bunların dışında kişi bir motivasyona sahip değil ise motivasyonsuzluk boyutu ortaya çıkmaktadır. Kişinin sergilemiş olduğu davranışın sebebi kişinin kendi içinde değilse ve çevreden geliyorsa burada motivasyonu etkileyen değişken dış kaynaklı olduğundan bu dışsal motivasyonu oluşturur. Yapılan bir iş karşılığında alınan ödül ya da cezalar, yapılması gereken ödev ve sorumluluklar dışsal motivasyon kapsamına girer. İçsel motivasyonda ise yapılan davranışın sebebi bireyin kendisinden kaynaklıdır. Bu motivasyon türünde genel olarak ihtiyaç ön plandadır. Yetenek, ilgi, merak içsel motivasyonda ilk sıralarda gelen motiflerdir. İçsel motivasyonu yüksek olan kişilerin daha başarılı olduğu bilinmektedir (Çakır, 2017: 43).

Kişiden kişiye farklılık göstermesi ve bilim adamları tarafından farklı teorilerin ortaya atılması, güdülemenin karışık bir kavram olduğunu ve yapılan tanımlamaların eksik kalacağı aşikar bir şekilde göz önünde bulundurulmalıdır. Genel olarak güdüleme, kişiyi belirli amaçlar doğrultusunda hedefe yönlendiren ve hedefindeki davranışı yapmaya iten, organizmayı harekete geçirerek harekette değişiklik ve gerilimin ortaya çıkmasını ifade eder (Konter, 1995). Bu yüzden motivasyon şahsi bir olgudur ve kişiden kişiye farklı şekilde boy gösterir. Motivasyon seviyesini belirleyen temel etkenlerden biri, bireylerin ihtiyaçlarının çeşitli olmasıdır. Bu yüzden herkes için motivasyon kavramı farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır (Fındıkcı, 1999). Motivasyonun bir diğer tanımı da, bireyin şahsi hedefine ulaşmak için kendi arzu ve isteklerine göre davranmalarıdır. Motivasyonun içeriği bireylerin beklentisi gayesi, işleve geçmesi ve en önemlisi davranışına dönüt vermesiyle alakalıdır. Dönütle ilgili motivasyon sürecini tam olarak anlayabilmek için kişilerin gayesi, farklı davranmasına neden olan sürecin ve davranışın neden devam ettirildiğinin araştırılması gereklidir (Ohbuchi ve Suzuki, 2003). Motivasyonu, spora doğru yönelim veya manipülasyon sağlaması bakımından incelendiğimizde özellikle özel gereksinimli bireylerin günlük hayatlarında spora ayırdıkları zaman ve farklılıklarıyla çeşitli spor branşlarına katılımlarını sağlayan önemli etkenlerden biri olarak, bireylerin sporsal aktivitelerde bulunmalarının faktörlerindedir (Yılmaz, 2021). Sporsal aktivitelerin; kültürel, sosyal, dil, din gibi engel olarak görülen

bu alanları engel olmaktan çıkararak bütünleştirmek gibi kendine has bir durumu vardır. Bunun yanı sıra sporun evrenselliği ile kültürel, fiziksel, ekonomi ve sosyal alanlarında kalkınmaya neden olmasıyla beraber, farklı gelişim gösteren kişileri topluma kazandırmak, yaşam standartlarını üst seviyeye çıkarabilmek için önemli bir araçtır (Danışlı, 2020).

Alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde birçok branşta spora katılım motivasyonu üzerine araştırmalar yapılırken yüzücülerin spora katılım motivasyonu üzerine alan yazında eksilik olduğu anlaşılmaktadır. Yapmış olduğumuz bu çalışmanın alan yazına katkı vermesi düşünülmektedir. Bu çalışmada literatür taramalarının ışığında 2022-2023 yılında Kilis Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğüne bağlı faal yüzücülerin spora katılım motivasyonlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, yüzücülerin “Spora Katılım Motivasyonlarının” incelenmesi üzerine yapılmıştır. Bu çalışmada amaç; yüzücülerin yaş, spor yılı, cinsiyet ve spor yapma amacı gibi değişkenler açısından spora katılım motivasyonlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Ankete katılan yüzücüler Kolayda Örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Bu yöntemin seçilmesinin sebebi, yüzme antrenmanlarına katılan yüzücülerden ankete katılmak isteyen gönüllüler ile çalışılmak istenmesidir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kilis Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı yüzme sporcuları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2022-2023 sezonu içerisinde faal olarak yüzme antrenmanlarına katılan 57 Erkek, 34 Kadın olmak üzere toplam 91 yüzücü oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmaya katılan yüzücüler hakkında bilgi toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda yüzücülerin cinsiyeti, yaşı, spor yılı ve spor yapma amacı ile ilgili sorular yer almaktadır.

Spora Katılım Güdüsü Ölçeği (SKGÖ): Yüzücülerin spora katılım motivasyonları ile ilgili verileri toplamak için, Türkçe uyarlaması Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu (2001) tarafından yapılan Gill, Gross ve Huddleston (1983) tarafından geliştirilen, Spora Katılım Güdüsü Ölçeği kullanılmıştır. 30 madde, 8 alt boyuttan oluşan ölçek 3'lü Likert tipi bir yapıya sahiptir. Ölçekten elde edilen düşük değerler o maddenin daha önemli olduğunu

ortaya koymaktadır. Bu araştırma için yapılan güvenilirlik analizinde toplam iç tutarlılık .75 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS 23.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kişisel bilgilerin yüzdeler dağılımının belirlenmesinde frekans analizinden faydalanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Shapiro Wilk normallik testinden yararlanılmıştır. Ölçek puanlarının demografik bilgilere göre değerlendirilmesi ve ölçekler arasındaki ilişkiye bakılmadan önce güvenilirlik analizi yapılmıştır. İki kategorili değişkenlerin incelenmesinde Independent T test kullanılırken, üçten fazla kategorili demografik değişkenlere göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasında One Way ANOVA analizi kullanılmıştır. Kullanılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Tablo 1 Yüzücülerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Değişken	Alt değişken	f	%
Cinsiyet	Erkek	57	62,6
	Kadın	34	37,4
Yaş	13-15 Yaş	25	27,5
	16-18 Yaş	49	53,8
	19 Yaş ve Üzeri	17	18,7
Spor Yılı	1-3 yıl	65	71,4
	4-6 yıl	26	28,6
Spor Yapma Amacı	Kişisel Gelişim	23	25,3
	Sağlıklı Yaşam	13	14,3
	Mesleki Kariyer	55	60,4

Tablo incelendiği zaman katılımcıların çoğunluğunun erkekler (62,6) olduğu görülürken, yaş grubunda en fazla 16-18 yaş grubunun (%53,8) olduğu, spor yılı ve spor yapma amacını incelediğimizde spor yılı 1-3 yıl (71,4) ve mesleki kariyer (60,4) oranının fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2 Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkeni Açısından Independent T Test Analizi.

Değişken	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	t Testi	
					t	p
Başarı	Erkek	57	1,05	0,110	-1,642	0,107
	Kadın	34	1,11	0,191		
Fiziksel Uygunluk	Erkek	57	1,11	0,155	-1,275	0,206
	Kadın	34	1,17	0,273		
Takım Ruhu	Erkek	57	1,14	0,216	-0,306	0,760
	Kadın	34	1,16	0,313		
Arkadaşlık	Erkek	57	1,11	0,194	-2,441	0,018
	Kadın	34	1,23	0,239		
Eğlence	Erkek	57	1,07	0,142	-0,468	0,641
	Kadın	34	1,09	0,194		
Yarışma	Erkek	57	1,05	0,137	-1,114	0,271
	Kadın	34	1,10	0,268		
Beceri Gelişimi	Erkek	57	1,05	0,168	-0,551	0,583
	Kadın	34	1,07	0,165		
Hareket	Erkek	57	1,11	0,183	-1,567	0,121
	Kadın	34	1,18	0,234		

Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında Arkadaşlık alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 3 Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği Puanlarının Spor Yılı Değişkeni Açısından Independent T Test Analizi.

Değişken	Gruplar	N	\bar{x}	Ss	t Testi	
					t	p
Başarı	1-3 Yıl	65	1,08	0,162	1,822	0,072
	4-6 Yıl	26	1,03	0,098		
Fiziksel Uygunluk	1-3 Yıl	65	1,16	0,230	1,878	0,064
	4-6 Yıl	26	1,07	0,114		
Takım Ruhu	1-3 Yıl	65	1,13	0,257	-0,991	0,327
	4-6 Yıl	26	1,19	0,248		
Arkadaşlık	1-3 Yıl	65	1,14	0,204	-0,784	0,438
	4-6 Yıl	26	1,19	0,252		
Eğlence	1-3 Yıl	65	1,09	0,180	1,015	0,313
	4-6 Yıl	26	1,05	0,107		
Yarışma	1-3 Yıl	65	1,08	0,222	1,064	0,166
	4-6 Yıl	26	1,03	0,108		
Beceri Gelişimi	1-3 Yıl	65	1,07	0,150	-0,464	0,645
	4-6 Yıl	26	1,05	0,204		
Hareket	1-3 Yıl	65	1,15	0,213	0,850	0,399
	4-6 Yıl	26	1,11	0,187		

Katılımcıların spor yılı değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4 Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkeni Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Gruplar	N	\bar{x}	ss	F	p
Başarı	13-15 Yaş	25	1,09	0,142	0,551	0,578
	16-18 Yaş	49	1,07	0,151		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,04	0,150		
Fiziksel Uygunluk	13-15 Yaş	25	1,16	0,242	0,336	0,715
	16-18 Yaş	49	1,13	0,209		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,11	0,142		
Takım Ruhu	13-15 Yaş	25	1,20	0,346	2,041	0,136
	16-18 Yaş	49	1,10	0,190		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,22	0,248		
Arkadaşlık	13-15 Yaş	25	1,18	0,216	0,705	0,497
	16-18 Yaş	49	1,13	0,224		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,19	0,206		
Eğlence	13-15 Yaş	25	1,10	0,204	0,155	0,857
	16-18 Yaş	49	1,08	0,147		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,07	0,146		
Yarışma	13-15 Yaş	25	1,06	0,192	0,101	0,904
	16-18 Yaş	49	1,08	0,220		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,05	0,130		
Beceri Gelişimi	13-15 Yaş	25	1,05	0,124	0,503	0,606
	16-18 Yaş	49	1,08	0,186		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,03	0,161		
Hareket	13-15 Yaş	25	1,16	0,195	0,511	0,601
	16-18 Yaş	49	1,14	0,226		
	19 Yaş ve Üzeri	17	1,09	0,156		

Katılımcıların yaş değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 5 Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği Puanlarının Spor Yapma Amacı Değişkeni Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Gruplar	N	\bar{x}	ss	F	p
Başarı	Kişisel Gelişim	23	1,06	0,111	0,248	0,781
	Sağlıklı Yaşam	13	1,06	0,126		
	Mesleki Kariyer	55	1,08	0,166		
Fiziksel Uygunluk	Kişisel Gelişim	23	1,13	0,185	0,441	0,645
	Sağlıklı Yaşam	13	1,09	0,103		
	Mesleki Kariyer	55	1,15	0,234		
Takım Ruhu	Kişisel Gelişim	23	1,19	0,271	0,516	0,599
	Sağlıklı Yaşam	13	1,11	0,219		
	Mesleki Kariyer	55	1,14	0,258		
Arkadaşlık	Kişisel Gelişim	23	1,18	0,281	1,190	0,309
	Sağlıklı Yaşam	13	1,07	0,146		
	Mesleki Kariyer	55	1,16	0,201		
Eğlence	Kişisel Gelişim	23	1,10	0,181	0,422	0,657
	Sağlıklı Yaşam	13	1,09	0,126		
	Mesleki Kariyer	55	1,07	0,164		
Yarışma	Kişisel Gelişim	23	1,01	0,069	1,638	0,200
	Sağlıklı Yaşam	13	1,12	0,216		
	Mesleki Kariyer	55	1,08	0,224		
Beceri Gelişimi	Kişisel Gelişim	23	1,05	0,216	0,566	0,570
	Sağlıklı Yaşam	13	1,02	0,092		
	Mesleki Kariyer	55	1,07	0,156		
Hareket	Kişisel Gelişim	23	1,17	0,221	0,349	0,706
	Sağlıklı Yaşam	13	1,12	0,168		
	Mesleki Kariyer	55	1,13	0,208		

Katılımcıların spor yapma amacı değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yüzücülerin farklı değişkenlere (yaş, cinsiyet, spor yılı ve spor yapma amacı) göre spora katılım motivasyonlarını incelemek amacıyla yapılan bu çalışmanın sonuçlarının alan yazına benzer ve alan yazından farklı sonuçlar taşıdığı görülmüştür. Araştırmada 2022-2023 sezonu içerisinde aktif olarak lisanslı bir şekilde spor yapan 91 sporcunun 57 'si erkek, 34' ü kadın olduğu, dolayısıyla erkek sporcuların fazla olduğu tespit edilmiştir. Koca (2006) Türk toplumunda erkek çocukların kuvvetlerini geliştirmek erkekliklerini geliştirmek için daha çok spora teşvik edildiği görülürken, kız çocuklarının ise kadınsı özelliklerini korumaları için ağır yarışma sporlarından uzak tutulduklarını, bu yüzden kızların spora katılımının erkeklerden daha düşük olduğunu belirtmiştir (Koca, 2006). Araştırmamızda katılımcıların cinsiyet değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında Arkadaşlık alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmüştür ($p < 0,05$). Karaç (2017) ve Kılınç ve ark. (2011) sporcuların spora katılım motivasyon düzeylerini inceledikleri çalışmalarda, cinsiyet açısından bir farklılık olmadığını belirlemiştir. 1600'den fazla ortaokul öğrencisi ile yapılan çalışmada erkek öğrencilerin yarışmaya, kız öğrencilerin ise sosyal faktörlere yönelik motivasyonların spora katılımında etkili olduğu sonucuna varmışlardır (Sirard ve ark. 2006). 13-18 yaş grubu kız ve erkek ile yapılan çalışma sonucunda, motivasyon kaynağı olarak erkeklerin daha çok "yarışma" ve "statü" odaklı olduğu görülürken, kızların "sağlık" ve "sosyal bağlılık" odaklı motive olduklarını ileri sürmüşlerdir (Morris ve ark. 1996). Cinsiyet farklılıkları spor dünyasında önemli bir yer teşkil etmektedir (Yılmaz, 2002). Karaç (2017), cinsiyet açısından bir farklılık olmadığını belirtmekle birlikte katılım güdüleri dikkate alındığında kadın ve erkek sporcular arasındaki tek farkın; kadınlarda "Arkadaşlık Geliştirme", erkeklerde ise "Eğlence Amacı" olduğunu belirtmiştir.

Araştırmamızda katılımcıların spor yılı değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p > 0,05$). Şirin ve Hamamioğlu (2007), "Başarı/Statü ve Fiziksel Uygunluk" alt boyutlarında spora katılım motivasyonu ile spor yaşı 3 yıl ve üzeri olanların 0-1 ve 2-3 yıl spor yaşından istatistiksel olarak daha anlamlı olduğunu belirtmişlerdir. Özgün ve ark., (2017) yaptıkları çalışmada spor yapma yılı ile başarı motivasyon arasında uzun süredir spor yapanların lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Literatürde yapılan çalışmada spor yaşının başarı motivasyon düzeyini etkilemediği tespit edilmiştir (Can ve ark. 2009). Flood ve Hellsdted (1991) çalışmalarında deneyim süresinin spora yönelik motivasyonda

özellikle başlama zamanı açısından önem taşıdığını vurgulamışlardır. Bu çalışmaların ortak noktası, spora başlama süresi ve deneyim yılının spora katılım devamlılığında etkili olduğunu belirtmeleridir. Araştırmamızda katılımcıların yaş değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$). Salguero ve arkadaşları (2004) İspanyol yüzücülerle yaptıkları çalışmada yaş ortalamaları 14 olan yüzücüler için en önemli alt boyutun beceri gelişimi olduğunu tespit etmiştir (Salguero, Gonzales-Boto, Tuero, Marquez, 2004). Şirin ve arkadaşları (2008), spor yapan lise öğrencilerinin spora katılım motivasyonu üzerine yaptıkları araştırmasında en önemli alt boyutun beceri gelişimi ve takım üyeliği olduğunu belirtmişlerdir (Soyer, Can, Güven, Hergüner, Bayansal-duz, Tetik, 2010). Gould, Feltz ve Weiss (1985) ise, 8-19 yaş aralığındaki yüzücülerle yaptıkları çalışmalarında, 8-11 yaş grubunun arkadaşlık, takım üyeliği, statü ve beceri gelişimi alt boyutlarından etkilenirken, diğer yaş gruplarının daha çok fiziksel uygunluk, yarışma ve eğlence alt boyutlarına önem verdiklerini belirtmişlerdir (Gould, Feltz, Weiss, 1985). Brodtkin ve Weiss (1990), altı farklı yaş grubundaki yüzücülerle yaptıkları çalışmalarında yaşlar arasında takım üyeliği, eğlence, hareket/aktif olma ve arkadaşlık alt boyutlarında anlamlı farklar olduğu sonucuna varmışlardır (Brodtkin, Weis, 1990). Literatürde yer alan bazı çalışmalarda da sporcuların spora katılım motivasyonu ile yaş faktörü arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$) belirtilmektedir (Salguero ve ark., (2004); Şirin (2008); Görgüt (2012) ve Artut (2016). Soyer ve arkadaşlarının 2010 yılında 13-34 yaşları arasındaki 120 futbolcunun katılımıyla gerçekleştirilen bir çalışmada ise farklı bir sonuç bularak çalışmamıza paralellik göstermeyen yaş ile başarı motivasyonu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı belirtilmiştir. (Soyer ve ark 2010). Araştırmamıza katılan katılımcıların spor yapma amacı değişkeni ile spora katılım motivasyonları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$).

Yüzücülerin spora katılım motivasyonlarını incelemek amacı ile yapılan bu araştırmanın sonuçlarına bakacak olursak; spora katılım motivasyonlarını etkileyen faktörlerin cinsiyet değişkenine göre 'Arkadaşlık' alt boyutu istatistiki olarak anlamlı iken ($p<0,05$). Yaş değişkeni, spor yılı ve spor yapma amacı değişkenlerine göre tüm alt boyutları istatistiki olarak anlamsız bulunmuştur ($p>0,05$). Çalışmamızda kullanılan ölçekten elde edilen düşük değerler yüzücülerin spora katılım motivasyonunun yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durumda 1 puan en iyi motivasyonu, 3 puan ise en kötü motivasyonu göstermektedir. Çalışmamızda elde edilen aritmetik

ortalamaya bakıldığında yüzücülerin motivasyonlarının yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Yüzme sporu bireysel bir spordur ve temel motorik becerilerin erken yaşlarda öğretilmesi önemlidir. Yüzücülerin yaş, cinsiyet, gelişim farklılıkları ve motivasyon düzeyleri göz önünde bulundurarak hazırlanmış antrenman programları uygulanabilir. Bireysel ve takım sporları arasındaki spora katılım motivasyonlarının incelenmesi sağlanabilir. Spor branşlarına göre motivasyonel alt boyutların incelenmesi sağlanabilir. Spora katılım motivasyonlarının antrenörler ve aileler tarafından bilinmesi sağlanmalıdır.

Kaynaklar

- Abramson LY., Seligman MEP., Teasdale JD. (1978). Learned helplessness in humans: Critique and reformulation. *Journal of Abnormal Psychology*, 87, 49-74
- Acar, Z. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Ders Dışı Etkinliklere Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 46-58.
- Artut, V. (2016). Avrupa'daki Sualtı Hokeyi Sporcularının Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 27-36.
- Brodkin, P., Weis, MR. (1990). Developmental Difference In Motivation For Participating In Competitive Swimming, *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 12, 248-263.
- Can Y, Güven H, Soyer F, Demirel M, Bayansalduz M, Şahin K. (2009). Elit Taekwondo sporcularında Aile-Antrenör Kulüp Desteği ve Başarı Motivasyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2):240-252.
- Deci EL., Ryan RM. (1985). *Intrinsic motivation and self determination in human behavior*, Newyork, Plenum.
- Eren, E. (2004). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. Genişletilmiş 8. Bası, Beta Basım Yayım, İstanbul,.369 CAN, s.250.
- Flood, S.E., ve Hellsdetd J.C., (1991). Gender Differences in Motivation of Intercollegiate Athletic Participation. *Journal of Sport Behavior*, 14 (3) 156-167.
- Genç, N. (2004). *Yönetim ve Organizasyon, Çağdaş Sistemler ve Yaklaşımlar*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Gill, D.L., Gross J.B., Huddleston, S. (1983). Participation motivation in young sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, pp. 1-14
- Gould, D., Feltz, D., Weiss, M. (1985). Motives For Participating İn Competitive Youth Swimming. *International Journal of Sport Psychology*, 16: 2, 126-140.
- Görgüt, İ. (2012). 11-14 Yaş Grubu Hentbolcuların Spora Başlama Nedenleri ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Malatya, 40-90.
- Karaç, Y. (2017). Sporcu Eğitim Merkezlerindeki Atletizm Branşı Öğrenci-Sporcuların Başarı Algıları ile Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hitit Üniversitesi, Çorum.
- Kılınç, M., Ulucan, H., Kaya, K., Türkçapar, Ü. (2012). Takım sporu yapanların motivasyon düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 191-206.

- Kiper, H. (2004). Eğitim Kurumlarında Öğrencilerin Spora Katılım Motivasyonlarının Cinsiyete ve Yaş Guruplarına Göre Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 67-70.
- Klint, K., Weiss, M., (1987). Perceived Competence And Motives For Participating In Youth Sports: A Test Of Harter's Competence Motivation Theory, *Journal of Sport Psychoogy*, 9, 55-65.
- Koca, C. (2006). Beden Eğitimi ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyet İlişkileri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*. 17: 2, 81-99.
- Korkutata, A. (2016). Participation Motivation in Sport: A Study on Taekwondo Athletes. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 18: 3, 47-55.
- Markland D, Ingledew DK (2007). Exercise Participation Motives, A Self Determination Theory Perspective. *Intrinsic Motivation and Self Determination in Exercise and Sport*. Ed.: M. Hagger, N. Chatzisarantis. *Human Kinetics*. 23-34.
- Morris, T., Clayton, H., Power, H., Jin-Song, H. (1996). Motives for participation in selected physical activities in Australia. Technical Report to the Australian Sports Commission. Canberra: ASC., 4:275-291.
- Oyar, Z.B., Aşçı, H.F., Çelebi, M., Mülazımoğlu, Ö. (2001). Spora katılım güdüsü ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), s.21-23.
- Özgün, A., Yaşartürk, F., Ayhan, B., Bozkuş, T. (2017). Hentbolcuların Spora Özgü Başarı Motivasyonu ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UK-SAD)*, Special Issue 2, 83-94.
- Salguero, A., Gonzales-Boto R., Tüero C., Marquez S. (2004). Relationship Between Perceived Physical Ability and Sport Participation Motives In Young Competitive Swimmers. *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 44: 3, 294-299.
- Sirard, J.R., Pfeiffer, K.A., Pate, R.R. (2006). Motivational factors associated with sport program participation in Middle School Students. *Journal of Adolescent Health*, 38, 696-703.
- Soyer, F., Can, Y., Güven, H., Hergüner, G., Bayansalduz, M., Tetik, B. (2010). Sporculardaki Başarı Motivasyonu İle Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 226-239.
- Şirin EE, Çağlayan SH, Çetin ÇM, İnce M, (2008). Spora Katılan Lise Öğrencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarına Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:3, Sayı:2.
- Şirin, EE. (2008). Futbolcu Kadınların (12-15 Yaş) Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5: 1, 1-7.

- Şirin, EF., Hamamioğlu Ö. (2007). Uzak Doğu Spor Branşlarındaki (Taekwondo, Karate, Judo) Sporcu Gençlerin Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, XII: 2, 29-42.
- Yılmaz, V. (2002). Çocuk Sporlarında Katılım Motivasyonu. Çocuklar Spora Neden Katılırlar?. *Atletizm Bilim ve Spor Dergisi*, 2: 26- 38.
- Yetim, A.A. (2011). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Berikan Matbaacılık-Yayıncılık. 174-216.
- Konter, E. (1995). Sporda Motivasyon; *Saray Medikal Yayıncılık; İzmir; Syf: 7 – 9, 13 – 15.*
- Fındıkçı, İ. (1999). *İnsan Kaynakları Yönetimi*, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Ohbuchi, K., Suzuki, M. (2003). Three Dimensions of Conflict Issues and Their Effects on Resolution Strategies in Organizational Settings, *International Journal of Organizational Management*; 14 (1): 61-73.
- Yılmaz, G. (2021). Paralimpik sporcuların spora katılım motivasyonlarının, engellerinin, kolaylaştırıcılarının ve sportif sorunlarla başa çıkma becerilerinin incelenmesi. Doktora Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye.
- Danışlı, M. (2020). Spor yapan ve yapmayan işitme engelliler ile normal gelişim gösteren öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin karşılaştırılması: (Van ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Van, Türkiye.
- Arzova B. S., (2001). Motivasyon artırmada en önemli pay yöneticilerindir, *Ekopol: Ekonomi, Politika, Kültür ve Sanat Dergisi*, 9 :20-21.
- Çakır, A. (2017). Türkiye’de YÖK Öncesi ve Sonrası Yabancı Dil Eğitimi. *Journal Of Language Research*, 1(1), 1-18.